

РЕЦЕНЗІЯ

доктора с.-г. наук, професора

Іваніни Вадима Віталійовича

на дисертаційну роботу

Злиденного Іллі Ігоровича

**на тему «УДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ
ВИРОЩУВАННЯ СОРГО ЗВИЧАЙНОГО (*SORGHUM BICOLOR L.*)
ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ
ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ»**

**подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 201 «Агрономія»**

в галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Дисертаційна робота Злиденного І.І. полягає в обґрунтуванні способів підвищення продуктивності рослин сорго звичайного (двокольорового) на енергетичні цілі шляхом удосконалення елементів технології його вирощування в Правобережному Лісостепу України. Дослідження направлені на активізацію ростових процесів, збільшення асиміляційної поверхні та стабілізацію врожаю зерна та сухої біомаси сорго звичайного ранньостиглого гібрида «СВАТ» шляхом проведення передпосівної інокуляції насіння сумішшю препаратів Мікофренд (у нормі 4 г/кг) та БМ-нанобіочар (у нормі 4 г/кг). Ці питання є актуальними і заслуговують на увагу.

Дисертація викладена на 189 сторінках машинописного тексту, містить 29 таблиць, 54 рисунків. Робота складається зі вступу, 6 розділів, висновків та рекомендацій виробництву. Список використаних джерел налічує 150 найменувань, з яких 53 латиницею.

Основні наукові результати дисертаційної роботи опубліковано у 7 наукових працях, з яких: 5 статей у фахових виданнях України, 4 тези у доповідях на науково-практичних конференціях. Публікації коротко відображають результати наукових досліджень, які подано у розділах дисертації.

Дисертаційна робота є складовою програми наукових досліджень Інституту 26 «Біоенергетичні ресурси», які виконано здобувачем самостійно в рамках завдання 26.00.02.03.Ф. «Розроблення екологічних та біологічних основ високопродуктивного вирощування сорго зернового у різних ґрунтово-кліматичних зонах України» (РК 0121U100401).

Основні наукові результати зроблені на підставі експериментальних даних, обґрунтовані польовими і лабораторними дослідженнями, виконані з використанням загальноприйнятих методик, мають наукову і практичну цінність.

Зауваження та пропозиції:

1. Підрозділ 1.4 присвячений особливостям застосування біочару. Аналогічний підрозділ має бути у експериментальних дослідженнях. Наразі такий підрозділ відсутній.

2. Доцільним було б відобразити питання застосування біочару у завданнях дослідження та змісті дисертації.

3. У розділі 1 «огляд літератури» в кінці кожного підрозділу має бути узагальнюючий висновок.

4. У розділі 2 «методика досліджень» на ст. 44 при вказанні забезпечення ґрунту елементами живлення необхідно вказувати і методику за якою визначали їх вміст.

5. У методиці досліджень недостатньо висвітлено, чому біочар застосовували для обробки насіння, а не для внесення у ґрунт. Це питання потребує пояснення.

6. У розділі 2 також необхідно вказати методики визначення біометричних показників росту і розвитку сорго зернового.

7. Щодо мікрізоутворювача необхідно пояснити механізм його впливу на насіння у лабораторному досліді. Мікробіологічний препарат проявляє свою ефективність за тривалої дії і симбіозу з кореневою системою рослин. Лабораторний дослід є короткотерміновим.

8. У розділі 4 таблиці 4.1 і наступних таблицях потрібна перша колонка з вказанням номерів варіантів дослідів.

9. У розділі 5, його назві і змісті розділу замість терміну «врожайність біомаси» необхідно вказувати «врожайність біомаси стеблин».

10. На ст. 136 у таблиці 5.5 потрібно вказати які показники стосуються зерна, а які стеблиння.

Вказані зауваження не зменшують вагомість, наукову і практичну цінність дисертаційної роботи, а сама робота заслуговує позитивної оцінки. Дисертація є завершеною науковою працею, структура та зміст її розділів у повній мірі висвітлюють проблему, на вирішення якої були спрямовані дослідження. За результатами досліджень здобувачем сформовані наукові висновки та розроблені рекомендації виробництву.

Подану на рецензію дисертацію можна кваліфікувати як вагому прикладну наукову роботу. Робота написана грамотно, легко читається.

Висновок про відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії: дисертація Злиденного Іллі Ігоровича на тему «УДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОРГО ЗВИЧАЙНОГО (*SORGHUM BICOLOR L.*) ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА У ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ» відповідає вимогам до оформлення дисертації і може бути рекомендована для захисту на разовій спеціалізованій вченій раді, а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 201 «Агрономія».

Рецензент

Провідний науковий співробітник відділу
агрохімічних досліджень Інституту біоенергетичних
культур і цукрових буряків НААН,
доктор с.-х. наук, професор

Вадим ІВАНІНА

Підпис В.В. Іваніни засвідчує:

начальник відділу кадрів



Ольга БЕРЕЩУК